

PRAWA KONSUMENTA

Komentarz

Tomasz Czech

KOMENTARZE PRAKTYCZNE

Wolters Kluwer
Polska

PRAWA KONSUMENTA

Komentarz

Tomasz Czech

KOMENTARZE PRAKTYCZNE

Zamów książkę w księgarni internetowej

proinfo.pl
księgarnia internetowa

Stan prawny na 1 lutego 2017 r.

Wydawca
Małgorzata Stańczak

Redaktor prowadzący
Katarzyna Gierłowska

Opracowanie redakcyjne
Agnieszka Zagozda

Łamanie
Wolters Kluwer

Ta książka jest wspólnym dziełem twórcy i wydawcy. Prosimy, byś przestrzegał przysługujących im praw. Książkę możesz udostępnić osobom bliskim lub osobiście znanym, ale nie publikuj jej w internecie. Jeśli cytujesz fragmenty, nie zmieniaj ich treści i koniecznie zaznacz, czyje to dzieło. A jeśli musisz skopiować część, rób to jedynie na użytek osobisty.

The logo for 'prawolubni' features the word in a lowercase, sans-serif font with a small heart above the 'i'. Below the text is a decorative wavy line.

SZANUJMY PRAWO I WŁASNOŚĆ
Więcej na www.legalnakultura.pl
POLSKA IZBA KSIĄŻKI

© Copyright by
Wolters Kluwer Polska SA, 2017

ISBN: 978-83-8107-285-4

Dział Praw Autorskich
01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33
tel. 22 535 82 19
e-mail: ksiazki@wolterskluwer.pl

www.wolterskluwer.pl
księgarnia internetowa www.profinfo.pl

SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów	7
Ustawa z dnia 30 maja 2014 r. – o prawach konsumenta	13
Rozdział 1. Przepisy ogólne	15
Art. 1. [Zakres ustawy o prawach konsumenta]	15
Art. 2. [Słowniczek]	30
Art. 3. [Wyłączenia]	86
Art. 4. [Dalsze wyłączenia]	123
Art. 5. [Świadczenie niezamówione przez konsumenta]	152
Art. 6. [Przeniesienie własności rzeczy i wykonanie usługi]	169
Art. 7. [Semidyspozytywność przepisów]	175
Art. 7a. [Odpowiedź na reklamację konsumenta]	180
Rozdział 2. Obowiązki przedsiębiorcy w umowach, innych niż umowy zawierane poza lokalem przedsiębiorstwa lub na odległość	195
Art. 8. [Obowiązki informacyjne przedsiębiorcy]	195
Art. 9. [Drobne umowy życia codziennego]	238
Art. 10. [Dodatkowe płatności]	245
Art. 11. [Opłaty za połączenia telefoniczne]	256
Rozdział 3. Obowiązki przedsiębiorcy w umowach zawieranych poza lokalem przedsiębiorstwa lub na odległość	262
Art. 12. [Przedkontraktowy obowiązek informacyjny]	262
Art. 13. [Wzór pouczenia o odstąpieniu o umowy]	281
Art. 14. [Forma przekazania informacji]	282
Art. 15. [Forma dokumentu umowy, potwierdzenia i zgody konsumenta]	288
Art. 16. [Drobna naprawa i konserwacja]	297
Art. 17. [Informacje o obowiązku zapłaty]	303
Art. 18. [Informacje na stronach internetowych]	310
Art. 19. [Ograniczenie zakresu przekazywanych informacji]	313
Art. 20. [Kontakt telefoniczny]	316
Art. 21. [Forma potwierdzenia umowy i żądania konsumenta]	322
Art. 22. [Informacje jako integralna część umowy]	330
Art. 23. [Opłaty dodatkowe i inne koszty]	340
Art. 24. [Ciężar dowodu]	348

Art. 25.	[Odesłanie do art. 10 i 11]	356
Art. 26.	[Reguła kolizyjna]	357
Rozdział 4. Prawo odstąpienia od umowy		362
Art. 27.	[Prawo odstąpienia od umowy]	362
Art. 28.	[Rozpoczęcie biegu terminu do odstąpienia od umowy]	384
Art. 29.	[Wygaśnięcie prawa odstąpienia]	391
Art. 30.	[Sposób odstąpienia]	400
Art. 31.	[Skutki odstąpienia od umowy]	410
Art. 32.	[Zwrot płatności otrzymanych od konsumenta]	420
Art. 33.	[Zwrot kosztów dostarczenia rzeczy]	439
Art. 34.	[Zwrot rzeczy przez konsumenta]	445
Art. 35.	[Obowiązek zapłaty za spełnione świadczenia]	462
Art. 36.	[Brak kosztów po stronie konsumenta]	476
Art. 37.	[Wygaśnięcie umów dodatkowych]	484
Art. 38.	[Wyłączenie prawa odstąpienia]	497
Rozdział 5. Umowy dotyczące usług finansowych zawierane na odległość		548
Art. 39.	[Przedkontraktowe obowiązki informacyjne]	548
Art. 40.	[Konsumenckie prawo odstąpienia]	565
Art. 41.	[Odstąpienie sankcyjne]	582
Art. 42.	[Wypowiedzenie umowy zawartej na czas nieoznaczony]	593
Art. 43.	[Wyłączenia]	605
Rozdział 6. Przepisy zmieniające		611
Art. 44–50. (pominięte).		611
Rozdział 7. Przepisy przejściowe i końcowe		612
Art. 51.	[Stosowanie przepisów dotychczasowych]	612
Art. 52.	[Uchylenie ustaw]	612
Art. 53.	[Uchylenie przepisu kolizyjnego]	613
Art. 54.	[Uchylenie przepisu dotyczącego kredytu konsumenckiego]	613
Art. 55.	[Data wejścia w życie]	614
ZAŁĄCZNIKI		615
Bibliografia		619

WYKAZ SKRÓTÓW

1. Akty prawne

- dyrektywa 85/577 – dyrektywa 85/577/EWG z dnia 20 grudnia 1985 r. w sprawie ochrony konsumentów w odniesieniu do umów zawieranych poza lokalem przedsiębiorstwa (Dz.Urz. WE L 372 z 31.12.1985, s. 31) – nieobowiązująca
- dyrektywa 97/7 – dyrektywa 97/7/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 maja 1997 r. w sprawie ochrony konsumentów w przypadku umów zawieranych na odległość (Dz.Urz. WE L 144 z 4.06.2004, s. 19) – nieobowiązująca
- dyrektywa 2002/65 – dyrektywa 2002/65/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 września 2002 r. dotycząca sprzedaży konsumentom usług finansowych na odległość oraz zmieniająca dyrektywę Rady 90/619/EWG oraz dyrektywy 97/7/WE i 98/27/WE (Dz.Urz. UE L 271 z 9.10.2002, s. 16, ze zm.)
- dyrektywa 2005/29 – dyrektywa 2005/29/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 maja 2005 r. dotycząca nieuczciwych praktyk handlowych stosowanych przez przedsiębiorstwa wobec konsumentów na rynku wewnętrznym oraz zmieniająca dyrektywę Rady 84/450/EWG, dyrektywy 97/7/WE, 98/27/WE, 2002/65/WE Parlamentu Europejskiego i Rady oraz rozporządzenie (WE) nr 2006/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady („Dyrektywa o nieuczciwych praktykach handlowych”) (Dz.Urz. UE L 149 z 11.06.2005, s. 22)
- dyrektywa 2011/83 – dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/83/UE z dnia 25 października 2011 r. w sprawie praw konsumentów, zmieniająca dyrektywę Rady 93/13/EWG i dyrektywę 1999/44/WE Parlamentu Europejskiego i Rady oraz uchylająca dyrektywę Rady 85/577/EWG i dyrektywę 97/7/WE Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz.Urz. UE L 304 z 22.11.2011, s. 64)

- dyrektywa 2013/36 – dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie warunków dopuszczenia instytucji kredytowych do działalności oraz nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami kredytowymi i firmami inwestycyjnymi, zmieniająca dyrektywę 2002/87/WE i uchylająca dyrektywy 2006/48/WE oraz 2006/49/WE (Dz.Urz. UE L 176 z 27.06.2013, s. 338)
- k.c. – ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (tekst jedn.: Dz.U. z 2016 r. poz. 380 ze zm.)
- k.k. – ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (tekst jedn.: Dz.U. z 2016 r. poz. 1137 ze zm.)
- Konstytucja RP – Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. Nr 78, poz. 483 ze zm.)
- k.p.c. – ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (tekst jedn.: Dz.U. z 2016 r. poz. 1822 ze zm.)
- k.s.h. – ustawa z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych (tekst jedn.: Dz.U. z 2016 r. poz. 1578 ze zm.)
- k.w. – ustawa z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń (tekst jedn.: Dz.U. z 2015 r. poz. 1094 ze zm.)
- p.p.m. – ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. – Prawo prywatne międzynarodowe (tekst jedn.: Dz.U. z 2015 r. poz. 1792)
- p.r. – ustawa z dnia 15 maja 2015 r. – Prawo restrukturyzacyjne (tekst jedn.: Dz.U. z 2016 r. poz. 1574 ze zm.)
- pr. bank. – ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (tekst jedn.: Dz.U. z 2016 r. poz. 1988 ze zm.)
- pr. not. – ustawa z dnia 14 lutego 1991 r. – Prawo o notariacie (tekst jedn.: Dz.U. z 2016 r. poz. 1796)
- pr. pras. – ustawa z dnia 26 stycznia 1984 r. – Prawo prasowe (Dz.U. Nr 5, poz. 24 ze zm.)
- pr. tel. – ustawa z dnia 16 lipca 2004 r. – Prawo telekomunikacyjne (tekst jedn.: Dz.U. z 2016 r. poz. 1489 ze zm.)
- p.u. – ustawa z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe (tekst jedn.: Dz.U. z 2016 r. poz. 2171 ze zm.)
- rozp. 1182/71 – rozporządzenie Rady (EWG, Euratom) Nr 1182/71 z dnia 3 czerwca 1971 r. określające zasady mające zastosowanie do okresów, dat i terminów (Dz.Urz. UE L 124 z 8.06.1971, s. 1)
- rozp. Rzym I – rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 593/2008 z dnia 17 czerwca 2008 r. w sprawie prawa właściwego dla zobowiązań umownych (Rzym I) (Dz.Urz. UE L 177 z 4.07.2008, s. 6, ze zm.)
- u.d.l. – ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (tekst jedn.: Dz.U. z 2016 r. poz. 1638)

-
- u.d.u. – ustawa z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Dz.U. poz. 1844)
- u.f.i. – ustawa z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi (tekst jedn.: Dz.U. z 2016 r. poz. 1896 ze zm.)
- u.g.h. – ustawa z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych (tekst jedn.: Dz.U. z 2016 r. poz. 471 ze zm.)
- u.i.c. – ustawa z dnia 9 maja 2014 r. o informowaniu o cenach towarów i usług (Dz.U. poz. 915 ze zm.)
- u.j.p. – ustawa z dnia 7 października 1999 r. o języku polskim (tekst jedn.: Dz.U. z 2011 r. Nr 43, poz. 224 ze zm.)
- u.k.k. – ustawa z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (tekst jedn.: Dz.U. z 2016 r. poz. 1528 ze zm.)
- u.k.w.h. – ustawa z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (tekst jedn.: Dz.U. z 2016 r. poz. 790 ze zm.)
- u.o.i.f. – ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (tekst jedn.: Dz.U. z 2016 r. poz. 1636 ze zm.)
- u.o.k.h. – ustawa z dnia 23 października 2014 r. o odwróconym kredycie hipotecznym (tekst jedn.: Dz.U. z 2016 r. poz. 786)
- u.o.k.k. – ustawa z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jedn.: Dz.U. z 2017 r. poz. 229)
- u.o.n.p.k. – ustawa z dnia 2 marca 2000 r. o ochronie niektórych praw konsumentów oraz o odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny (Dz.U. z 2012 r. poz. 1225) – nieobowiązująca
- u.o.p.n. – ustawa z dnia 16 września 2011 r. o ochronie praw nabywcy lokalu mieszkalnego lub domu jednorodzinnego (tekst jedn.: Dz.U. z 2016 r. poz. 555 ze zm.)
- u.p.e.a. – ustawa z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (tekst jedn.: Dz.U. z 2016 r. poz. 599 ze zm.)
- u.p.k. – ustawa z dnia 30 maja 2014 r. o prawach konsumenta (Dz.U. poz. 827 ze zm.)
- u.p.n.p.r. – ustawa z dnia 23 sierpnia 2007 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym (tekst jedn.: Dz.U. z 2016 r. poz. 3 ze zm.)
- u.p.r.s.k. – ustawa z dnia 23 września 2016 r. o pozasądowym rozwiązywaniu sporów konsumenckich (Dz.U. poz. 1823)
- u.r.r. – ustawa z dnia 5 sierpnia 2015 r. o rozpatrywaniu reklamacji przez podmioty rynku finansowego i o Rzeczniku Finansowym (tekst jedn.: Dz.U. z 2016 r. poz. 892 ze zm.)
-

- u.s.d.g. – ustawa z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (tekst jedn.: Dz.U. z 2016 r. poz. 1829 ze zm.)
- u.s.m. – ustawa z dnia 15 grudnia 2000 r. o spółdzielniach mieszkaniowych (tekst jedn.: Dz.U. z 2013 r. poz. 1222 ze zm.)
- u.s.u. – ustawa z dnia 4 marca 2010 r. o świadczeniu usług na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (tekst jedn.: Dz.U. z 2016 r. poz. 893)
- u.s.u.d.e. – ustawa z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną (tekst jedn.: Dz.U. z 2016 r. poz. 1030 ze zm.)
- u.u.p. – ustawa z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych (tekst jedn.: Dz.U. z 2016 r. poz. 1572)
- u.u.t. – ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o usługach turystycznych (tekst jedn.: Dz.U. z 2016 r. poz. 187 ze zm.)
- u.t. – ustawa z dnia 16 września 2011 r. o timeshare (Dz.U. Nr 230, poz. 1370)
- u.w.l. – ustawa z dnia 24 czerwca 1994 r. o własności lokali (tekst jedn.: Dz.U. z 2015 r. poz. 1892)

2. Organy promulgacyjne

- Dz.U. – Dziennik Ustaw
- Dz.Urz. EU – Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej

3. Oficjalne wydawnictwa z orzecnictwem

- OSNC – Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Cywilna
- OSNC-ZD – Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Cywilna. Zbiór dodatkowy
- OSP – Orzecznictwo Sądów Polskich
- OTK – Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego
- Zb. Orz. – Zbiór Orzeczeń Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej

4. Czasopisma

- EPS – Europejski Przegląd Sądowy
- iKAR – internetowy Kwartalnik Antymonopolowy i Regulacyjny
- KPP – Kwartalnik Prawa Prywatnego
- MPB – Monitor Prawa Bankowego
- MoP – Monitor Prawniczy
- PA – Prawo Asekuracyjne
- PB – Prawo Bankowe

PME	–	Prawo Mediów Elektronicznych
PPH	–	Przegląd Prawa Handlowego
PUG	–	Przegląd Ustawodawstwa Gospodarczego
SP	–	Studia Prawnicze
SPP	–	Studia Prawa Prywatnego
TPP	–	Transformacje Prawa Prywatnego
WU	–	Wiadomości Ubezpieczeniowe

5. Nazwy organów

NBP	–	Narodowy Bank Polski
SA	–	Sąd Apelacyjny
SN	–	Sąd Najwyższy
SO	–	Sąd Okręgowy
SR	–	Sąd Rejonowy
UOKiK	–	Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów
TK	–	Trybunał Konstytucyjny
TSUE	–	Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej

6. Inne

LEX	–	System Informacji Prawnej LEX
-----	---	-------------------------------

Uwaga: przepisy powołane w opracowaniu bez bliższego oznaczenia są przepisami ustawy o prawach konsumenta.

USTAWA

z dnia 30 maja 2014 r.

o prawach konsumenta¹

(Dz. U. poz. 827; zm.: Dz. U. z 2015 r. poz. 1854; z 2016 r. poz. 615, poz. 1823)

---

¹Niniejsza ustawa dokonuje w zakresie swojej regulacji wdrożenia dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/83/UE z dnia 25 października 2011 r. w sprawie praw konsumentów, zmieniającej dyrektywę Rady 93/13/EWG i dyrektywę 1999/44/WE Parlamentu Europejskiego i Rady oraz uchylającą dyrektywę Rady 85/577/EWG i dyrektywę 97/7/WE Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz. Urz. UE L 304 z 22.11.2011, s. 64), dyrektywy 1999/44/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 25 maja 1999 r. w sprawie niektórych aspektów sprzedaży towarów konsumpcyjnych i związanych z tym gwarancji (Dz. Urz. UE L 171 z 07.07.1999, z późn. zm.) oraz dyrektywy 2002/65/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 września 2002 r. dotyczącej sprzedaży konsumentom usług finansowych na odległość oraz zmieniającej dyrektywę Rady 90/619/EWG oraz dyrektywy 97/7/WE i 98/27/WE (Dz. Urz. UE L 271 z 09.10.2002, s. 16, z późn. zm.), ostatnio zmienionej dyrektywą 2007/64/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 listopada 2007 r. (Dz. Urz. UE L 319 z 05.12.2007, s. 1).

ROZDZIAŁ 1

Przepisy ogólne

Art. 1. [Zakres ustawy o prawach konsumenta]

Ustawa określa prawa przysługujące konsumentowi, w szczególności:

- 1) obowiązki przedsiębiorcy zawierającego umowę z konsumentem;
- 2) zasady i tryb zawierania z konsumentem umowy na odległość i poza lokalem przedsiębiorstwa;
- 3) zasady i tryb wykonania przysługującego konsumentowi prawa odstąpienia od umowy zawartej na odległość lub poza lokalem przedsiębiorstwa;
- 4) zasady i tryb zawierania z konsumentem umowy na odległość dotyczącej usług finansowych.

I. Wprowadzenie

1. Ustawa o prawach konsumenta została uchwalona w związku z koniecznością transpozycji dyrektywy 2011/83 do prawa polskiego (zob. *Uzasadnienie...*, s. 1). Por. np. W.J. Kocot, J.M. Kondek, *Nowe...*, cz. I, s. 4–7; D. Lubasz, M. Namysłowska (w:) *Ustawa...*, red. M. Namysłowska, D. Lubasz, s. 13 i n.; P. Machnikowski, *Rozwój...*, s. 14 i n.; M. Namysłowska, *Ustawa...*, s. 5 i n.; P. Połański (w:) *Ustawa...*, red. B. Kaczmarek-Templin, P. Stec, D. Szostek, s. XXXVI i n.; A. Wiewiórowska-Domagalska, *O celu...*, s. 127 i n.
2. Podstawowym celem dyrektywy 2011/83 jest ujednoczenie rynku wewnętrznego w ramach Unii Europejskiej przy zachowaniu wysokiego poziomu ochrony konsumentów. Zagadnienia te są zwłaszcza aktualne w przypadku transakcji o charakterze transgranicznym, których dokonuje się na podstawie umów zawartych na odległość (przede wszystkim w Internecie). Zob. punkty 5–7 preambuły dyrektywy 2011/83.

3. Dyrektywa 2011/83 podlega zasadzie harmonizacji maksymalnej (zupełnej). Powinna zostać transponowana do prawa wewnętrznego bez żadnych zmian: podwyższających lub obniżających poziom ochrony konsumentów (zob. art. 4 dyrektywy 2011/83). Wspomniana zasada zmierza do ujednoczenia regulacji obowiązujących na wewnętrznym rynku Unii Europejskiej. Por. np. A. Kunkiel-Kryńska, *Metody...*, s. 176 i n.

W dyrektywie 2011/83 – w drodze wyjątku – w nielicznych przypadkach przewidziano opcje, w których pozostawiono regulację danej kwestii do decyzji prawodawcy krajowego. Polski ustawodawca skorzystał z niektórych opcji (zob. np. art. 3 ust. 1 pkt 10 u.p.k. w zw. z art. 3 ust. 4 dyrektywy 2011/83).

4. Transpozycja dyrektywy 2011/83 w naszym kraju nastręczała pewnych trudności, ponieważ w dyrektywie tej m.in. posłużono się siatką pojęciową odmienną od przyjętej w polskim prawie cywilnym. W rezultacie tej transpozycji powstały rozbieżności konstrukcyjne, które zakłócają spójność systemu prawa cywilnego w Polsce (zob. tezy 44 i n.).
5. W ustawie o prawach konsumenta dokonano także ponownej transpozycji dyrektywy 2002/65 do prawa polskiego (zob. art. 39–43 u.p.k.). Pierwotnie dyrektywa ta została implementowana w przepisach art. 16a i n. u.o.n.p.k. (zob. *Uzasadnienie...*, s. 3).
6. Ponadto w przepisach przejściowych ustawy o prawach konsumenta uporządkowano i zintegrowano regulacje dotyczące odpowiedzialności za jakość rzeczy sprzedanej przy sprzedaży konsumenckiej. W tym celu odpowiednio znowelizowano przepisy Kodeksu cywilnego zgodnie z art. 44 u.p.k. (zob. *Uzasadnienie...*, s. 2–3).

II. Pojęcie konsumenta

7. W systemie prawa wyróżnia się pojęcie konsumenta ze względu na strukturalną nierówność, jaka występuje w jego relacjach z przedsiębiorcą. Pod wieloma względami (finansowym, organizacyjnym, informacyjnym itd.) przedsiębiorca dysponuje faktyczną przewagą nad konsumentem. Dlatego celowe jest wprowadzanie instrumentów normatywnych, które zmierzają do zmniejszenia tej przewagi, tzn. wyrównania pozycji obu stron na rynku. Niektóre z tych instrumentów zamieszczono w przepisach ustawy o prawach konsumenta.
8. System ochrony konsumenta w prawie unijnym oraz polskim prawie cywilnym zakłada – co do zasady – stosowanie modelu konsumenta świadomego, wyedukowanego, aktywnego i krytycznie analizującego otrzymywane informacje (tzw. konsument oświecony), choćby *in concreto* dana osoba nie spełniała tych warunków. W szczególności stosowanie tego modelu dotyczy przypadków ochrony normatywnej konsumenta w drodze nałożenia na przedsiębiorcę obowiązku dostarczenia konsumentowi odpowiednich

informacji (tzw. ochrona przez informację). Por. np. E. Łętowska, *Prawo...*, s. 40 i n.; A. Tischner, *Model...*, s. 199 i n. Z orzecznictwa zob. np. wyrok SN z dnia 13 czerwca 2012 r., II CSK 515/11, LEX nr 1231312; wyrok SN z dnia 29 listopada 2013 r., I CSK 87/13, LEX nr 1418874; wyrok SA w Łodzi z dnia 30 września 2015 r., I ACa 427/15, LEX nr 1927571.

Obserwacja rzeczywistości skłania do stwierdzenia, że w Polsce cechy przeciętnego konsumenta dalece odbiegają od wskazanego modelu. Model ten ma zatem na ogół charakter kontrfaktyczny w naszym kraju.

9. W przepisach ustawy o prawach konsumenta nie zamieszczono odrębnej definicji konsumenta. Wykładnia systemowa dowodzi, że na potrzeby stosowania tych przepisów należy przyjmować definicję przewidzianą w art. 22¹ k.c. (zob. także *Uzasadnienie...*, s. 4).
10. Zgodnie z art. 22¹ k.c. za konsumenta uważa się osobę fizyczną dokonującą z przedsiębiorcą czynności prawnej niezwiązanej bezpośrednio z jej działalnością gospodarczą lub zawodową.
11. Definicja konsumenta, którą zamieszczono w art. 22¹ k.c., pozostaje – mimo pewnych różnic językowych – zgodna z definicją określoną w art. 2 pkt 1 dyrektywy 2011/83 oraz art. 2 lit. d dyrektywy 2002/65.
12. Według art. 22¹ k.c. konsumentem jest tylko osoba fizyczna. Statusu takiego nie mają osoby prawne ani inne jednostki organizacyjne (zob. art. 33¹ § 1 k.c.), choćby nie prowadziły żadnej działalności gospodarczej i miały słabszą pozycję w stosunku do kontrahenta (np. pod względem posiadanej wiedzy).

Przykłady: Konsumentami nie są m.in.: 1) fundacja, 2) stowarzyszenie, 3) spółka jawna, 4) spółdzielnia, 5) gmina.

13. Osobie fizycznej przysługuje status konsumenta tylko wtedy, gdy dokonuje ona pewnej czynności prawnej w stosunku do przedsiębiorcy (zob. tezy 24 i n.). Jeżeli druga strona czynności nie jest przedsiębiorcą, osoby fizycznej nie można traktować jako konsumenta.

Przykład: Dwie osoby fizyczne zawierają między sobą umowę sprzedaży rzeczy. Umowa nie jest w ogóle związana z działalnością gospodarczą lub zawodową tych osób. Czynność nie ma charakteru konsumenckiego, więc do umowy nie znajdują zastosowania przepisy ustawy o prawach konsumenta.

Tomasz Czech – doktor nauk prawnych; radca prawny; autor cenionych komentarzy m.in. do ustawy o księgach wieczystych i hipotece, ustawy deweloperskiej, ustawy o kredycie konsumenckim oraz ustawy o odwróconym kredycie hipotecznym, a także wielu innych publikacji z dziedziny prawa cywilnego i bankowego.

Książka zawiera obszerne i pogłębione omówienie przepisów ustawy o prawach konsumenta. Przedstawiono w niej kompleksową analizę instrumentów ochrony konsumenta z uwzględnieniem powiązanych z nimi regulacji kodeksu cywilnego i innych aktów prawnych. Wiele uwagi poświęcono wykładni przepisów o odstąpieniu przez konsumenta od umowy zawartej na odległość lub poza lokalem przedsiębiorstwa. W publikacji omówiono również zmiany wprowadzone ustawą z 23 września 2016 r. o pozasądowym rozwiązywaniu sporów konsumenckich, obowiązujące od 10 stycznia 2017 r., które dotyczą m.in. obowiązku przedsiębiorcy udzielenia odpowiedzi na reklamację konsumenta.

Istotnym walorem książki są liczne obrazowe przykłady oraz praktyczne wskazówki dotyczące stosowania komentowanych przepisów w obrocie gospodarczym.

W książce wykorzystano m.in. orzecznictwo Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów na temat klauzul abuzywnych, jak również decyzje Prezesa UOKiK w odniesieniu do praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.

Publikacja skierowana jest przede wszystkim do sędziów, adwokatów, radców prawnych i rzeczników praw konsumenta. Ze względu na przystępny język może ona także zainteresować konsumentów, którzy zamierzają dochodzić przysługujących im uprawnień przeciwko przedsiębiorcom.

ZAMÓWIENIA:

INFOLINIA 801 04 45 45, FAX 22 535 80 01
ZAMOWIENIA@WOLTERSKLUWER.PL
WWW.PROFINFO.PL

